

BESZÁMOLÓ

a Magyar Tudományos Akadémia

Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság 2023. évi tevékenységéről az MTA 2024. évi rendes közgyűlésére

A *Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottság* 2023-ban is a 2017-es megalakuláskor elfogadott, majd 2020-ban megerősített irányelvek szerint folytatta munkáját. 2023-ban a két ciklusban résztvevő tagok helyére új tagokat kértünk fel, így a bizottság részben újjáalakult. Jelenleg a következő tagokból áll: Acsády Judit szociológus; Ambrusné Kéri Katalin nevelés- és művelődéstörténész; Balácsi Katalin anyagmérnök (a Nők a Tudományban Egyesület képviselőjében); Bollobás Enikő irodalomtörténész, amerikanista, az MTA levelező tagja, a Bizottság elnöke; Csákiné Michéli Erika agrármérnök, az MTA levelező tagja; Gábor Csilla irodalomtörténész, az MTA külső tagja (Kolozsvár); Horváth Kinga neveléstörténész (Pozsony); Kérchy Anna irodalomtörténész; Kiss Rita építőmérnök, biomechanikus, az MTA levelező tagja; Kurutzné Kovács Márta építőmérnök, az MTA rendes tagja; Kurdi Mária irodalomtörténész; Palasik Mária történész; Péley Bernadette pszichológus; Solymosi Katalin növénybiológus; Toldy Andrea vegyészmérnök (a Fiatal Kutatók Akadémiája képviselőjében); Varga Zsuzsanna történész.

2023-ban a következő területeken értünk el konkrét eredményeket.

Megjelent magyar női tudós-úttörőket bemutató angol nyelvű kiadvány második kötete

2023-ban jelent meg a *Pioneer Hungarian Women in Science and Education [Magyar nők a tudományban és az oktatásban]* című kiadványunk második kötete, amelyet két bizottsági tagunk, Cristian M. Réka és Kérchy Anna szerkesztett. Ebben a második angol nyelvű kiadványban 21 olyan úttörő női tudóskat mutatunk be, akik nemcsak nő társaik között voltak szakmájukat tekintve elsők, hanem a főként férfiak uralta tudományterületükön is innovatív felfedezéseket tettek és maradandót alkottak. A kötet hivatalos bemutatóját a Szegedi Területi Akadémiai Bizottságon rendeztük a 2023-as MTÜ-hetek keretében.

Finisében a magyar női tudósokat bemutató magyar nyelvű kötet

Hay Diana, Palasik Mária és Schadt Mária szerkesztők és több mint száz szerző munkájának eredményeképpen készült ez az a nagyszabású, több mint 70 éves kötet, a *Nők a tudomány fellegvárában – Kutatói életutak a Magyar Tudományos Akadémián 1951-2021*, mely 191 elhunyt női tudós pályaképét tartalmazza, vagyis az összes női kutatót, akik a tudomány(ok) vagy az MTA doktorai voltak 1951 és 2021 között, illetve akik akadémikusok lettek. A pályaképeken túl a kötet áttekinti az MTA tudományos minősítésének történetét, az akadémiai tagválasztások rendjét, a nők helyzetét a

felsőoktatásban, valamint helyüket a kutatói életpályán. A kézirat több hónapja az Akadémiai Kiadónál van, ahol a szerkesztési feladatok elkészültével már a nyomdai munkálatoknál tartanak. A kötetet az MTA 2024-es rendes közgyűlésén mutatjuk be.

Ifjúságmotivációs program, együttműködés a *Nők a Tudományban Egyesület*tal

Ifjúságmotivációs programunkat a *Nők a Tudományban Egyesület* bizottsági képviselőjeként – és a NaTE keretén belül – Balázsi Katalin végzi. A közoktatásban résztvevő diákok számára rendezett pályaorientációs napok mellett ezernél is több középiskolást lányt sikerült személyesen elérni, akik azután részt vettek a Lányok Napja Fesztiválon, ahol találkozhattak sikeres női kutatókkal.

Fiatal női kutatók támogatása, együttműködés a *Fiatal Kutatók Akadémiájával*

A fiatal női kutatókat támogató programunkat a *Fiatal Kutatók Akadémiája* bizottsági képviselőjeként – és az FKA keretén belül – Solymosi Katalin végezte, akit elnökévé választott a Young Academy of Europe 2023-as éves közgyűlése és aki az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága és a Magyar Tudományos Akadémia védnökségével alapított Nők a Tudományban Kiválósági Díj kitüntetettje lett az agrár- és földtudományi kategóriában.

MTÜ *Nők a tudományban* rendezvények

Bizottságunk a „Nők a tudományban: A múlttól a jövőig – Új eredmények a klíma, a talaj és az emberi szervezet kutatásában” rendezvénnyel vett részt az MTÜ programsorozatán, a földtudományok és élettudományok területén dolgozó elismert kutatónők (Magyari Enikő, Michéli Erika, Buzás Edit, Deli Mária) részvételével. A programot az MTA élettudományi alelnöke, Kosztolányi György moderálta.

A *Bizottság* híreit folyamatosan közzé tesszük az MTA honlapján levő saját lapon (<https://mta.hu/nok-a-kutato-i-eletpalyan-elnoki-bizottsag>), ahol Solymosi Katalin tagunk szerkesztésében közlünk friss információkat aktuális programjainkról.

Budapest, 2024. február 8.

Bollobás Enikő s.k.
bizottsági elnök